

Сучасні тенденції розвитку господарських комплексів міст

Значну роль у розвитку країни і регіонів відіграють великі міста, які виступають центрами науково-інноваційного, промислового, соціального, культурного розвитку. Водночас у великих містах накопичується не тільки позитивний, але і значний негативний потенціал, що стримує як формування сучасної системи міських господарських комплексів, так і впливає на регіони в цілому. Саме тому актуальними є питання розробки ефективних механізмів використання соціально-економічного потенціалу великих міст як точок регіонального зростання.

Процеси глобалізації, що відбуваються на сучасному етапі громадського розвитку, привели до глибинних соціальних зрушень. Змінюються інститути і цінності, стереотипи соціальної і економічної поведінки різних груп населення. Якісні зміни суспільних умов вплинули, передусім, на соціально-економічні процеси в містах, на ритм, стиль і спосіб життя міського населення. Радикальні суспільні зміни, що відбуваються в сучасних умовах, не обійшли стороною і Україну. Сучасне суспільство, залучене в загальносвітові взаємодії і процеси, здійснює реформування основ державного устрою.

Розвиток господарських комплексів сучасного міста зумовлюється рядом особливостей, які оформилися протягом останніх років:

- міська влада уперше за довгі роки виступає самостійним суб'єктом, що бере участь в економічних процесах. Передача багатьох управлінських функцій на територіальний рівень обумовлює нові функції, проблеми і завдання;
- формування різних форм власності істотно ускладнює економічні процеси, що протікають на рівні міст. Те, що міста є для місцевих підприємств постачальниками робочої сили, багатьох інших ресурсів, а також основними ринками збуту вироблюваної продукції, обумовлює особлива увага підприємців до соціально-економічної ситуації на їх території. З іншого боку, благополуччя міста усе більш залежить від того, наскільки успішно протікає економічна діяльність розташованих на його території підприємств;
- багато соціальних програм у загальних рисах розробляються на загальнодержавному рівні, але конкретизуються і реалізуються на міському рівні. Недостатня опрацьованість вітчизняних досліджень в цій сфері і, нерідко, непридатність зарубіжного досвіду актуалізує необхідність наукових досліджень міських проблем.

Таким чином, місто є цілісним територіально-економічним утворенням. Функціонування і розвиток міст відбувається в умовах усе більш глибокого залучення їх в глобальні системи. Формуються соціальні зв'язки, що охоплюють усю планету. Світ стає єдиною соціальною системою в результаті посилення стосунків взаємозалежності, що зачіпають сьогодні практично

кожну людину. Все більшою мірою суспільне життя випробовує на собі вплив подій, що походять досить далеко від тієї соціальної реальності, в якій протікає наша повсякденна діяльність. Соціально-економічна динаміка міст є одним з варіантів громадських змін, який обумовлюється дією ряду чинників. Проте цілком заслуговує того, щоб її вивчали, враховували в діяльності управлінських органів для уникнення повторення вже відомих помилок.